

[Forsvarsministeren.]

kyndig anklagemyndighed efter tilsvarende principper som gældende for den borgerlige anklagemyndighed, bl. a. på den måde, at generalauditøren fik en stilling svarende til rigsadvokaten.

Som det fremgår af lovforslaget, har udvalget stillet nogle ændringsforslag til imødegåelse af visse mangler ved den gældende ordning, specielt med henblik på at undgå uensartede afgørelser i tiltalespørgsmålet ved ensartede forseelser.

Derimod har udvalget ikke kunnet godkende det tidligere nævnte forslag til en nyordning af den militære anklagemyndighed.

Jeg mener ikke, man kan tilsidesætte denne enstemmige indstilling fra udvalget. Dette har blandt sine medlemmer haft højt kvalificerede civile jurister, som har kunnet tilslutte sig det af værnscheferne i udvalget forfægtede standpunkt, hvorefter det af hensyn til disciplinen blandt mandskabet, og dermed værnenes brugbarhed i tilfælde af krig, skønnes nødvendigt, at påtalemyndigheden i de militære retssager forbliver hos rettergangscheferne.

Om de ved det fremsatte lovforslag stillede ændringsforslag på det retsplejemæssige område skal jeg i øvrigt tillade mig at henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger.

Jeg vil herefter gå over til spørgsmålet om de værnepligtiges friheder. I den grønne betænkning er det foreslået at forankre de værnepligtiges friheder i bestemmelser, der indsættes i den militære retsplejelov i tilknytning til dennes § 44 om disciplinarmidler. Ved disse bestemmelser fastlægges også hovedpunkterne i den nye frihedsordning, medens de mere detaljerede regler foreslås fastlagt i kongelige anordninger, hvortil betænkningen også indeholder udkast. På grund af tjenstlige forskelligheder indenfor værnene har udvalget fundet det nødvendigt at foreslå 2 anordninger, en for hæren og flyvevåbnet og en for søværnet.

Vi har i forsvarsministeriet fundet denne fremgangsmåde rigtig og hensigtsmæssig, ligesom også udvalgets udkast til lovbestemmelser og til anordninger med få undtagelser har kunnet tiltrædes.

Til orientering for tingets medlemmer

er — som bilag til lovforslaget — optaget de udkast til kongelige anordninger, som jeg efter lovforslagets forventede vedtagelse vil søge stadfæstet.

Jeg skal dernæst mere i almindelighed gøre nogle bemærkninger om den gældende frihedsordning og den ordning, der nu foreslås, mens jeg med hensyn til enkeltheder ved ændringsforslagene skal tillade mig at henviser til lovforslagets bemærkninger og til anordningsudkastene.

Til orientering for tingets medlemmer vil jeg gerne først oplyse, at der i den militære retspleje er 2 former for reaktioner over for forseelser; den ene er egentlig straf, f. eks. kvarterarrest eller vagtarrest, den anden — der ikke er straf — består i anvendelse af et disciplinarmiddel. Det er ønskeligt — og det blev i øvrigt ved den ændring, som det høje ting i 1954 vedtog til militær retsplejelovs § 45 også understreget — at disciplinarmidler bør anvendes i stedet for straf, når der er tale om mindre forseelser og forsømmelser.

Disciplinarmidler kan bl. a. bestå i fratagelse af eller begrænsning i visse friheder, der ellers tilstås de værnepligtige.

Man kan derfor dele de værnepligtiges friheder i to grupper, nemlig i de friheder, der ikke kan fratages ved disciplinarmiddel, og andre friheder. Under den første gruppe — de ufratagelige — falder efter de i øjeblikket gældende bestemmelser alene den såkaldte befalede orlov. Det nærmere omfang af denne orlov, der efter de gældende regler navnlig gives ved de kirkelige højtider, vil fremgå af bemærkningen til den foreslåede § 44 a.

Den anden gruppe omfatter alle andre arter af friheder, nattegn, natlandlov, lørdag-søndagsorlov o. s. v., og der har med hensyn til den nærmere karakter af disse friheder hersket en del usikkerhed i praksis, idet det har været en udbredt — men fejlagtig — opfattelse, at tildeling af disse friheder kunne betragtes som begunstigelser til mandskabet, og at frihederne derfor uden videre — altså uden at det fik karakter og form af disciplinarmiddel — kunne nægtes.

Denne misforståelse rammes der en pæl igennem ved det fremsatte lovforslag, og det anser jeg for noget meget vigtigt. Den foreslåede ordning går ud på, at der